

Warszawa, dnia 25 lutego 2019 r.

Poz. 359

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 25 stycznia 2019 r.

**w sprawie szkoleń z zakresu oceny materiału siewnego, wymagań do wykonywania tej oceny
oraz nadzoru i kontroli pracy podmiotów dokonujących tej oceny²⁾**

Na podstawie art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 633 oraz z 2018 r. poz. 650) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki lokalowe oraz wyposażenie techniczne niezbędne do wykonywania oceny laboratoryjnej materiału siewnego oraz uzyskania akredytacji w tym zakresie;
- 2) sprzęt wymagany do pobierania prób materiału siewnego;
- 3) szczegółowe warunki kadrowe, organizacyjne i techniczne, jakie powinny spełniać jednostki organizacyjne upoważnione przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa właściwego ze względu na siedzibę tych jednostek, do przeprowadzania szkoleń, o których mowa w art. 75 ust. 1 pkt 3 i art. 79 ust. 3 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie, zwane dalej „ośrodkami szkoleniowymi”;
- 4) programy szkolenia, o którym mowa w art. 75 ust. 1 pkt 3 i art. 79 ust. 3 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie, zwanej dalej „ustawą o nasiennictwie”;
- 5) warunki i sposób przeprowadzania egzaminu kończącego szkolenie, o którym mowa w art. 75 ust. 1 pkt 3 ustawy o nasiennictwie, zwane dalej „szkoleniem podstawowym”, oraz sposób przechowywania dokumentacji w tym zakresie;
- 6) wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia podstawowego;
- 7) minimalną liczbę wykonanych ocen oraz minimalną liczbę pobranych prób w określonym czasie;

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1250).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża:

- 1) dyrektywę Rady 66/401/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin pastewnych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.07.1966, str. 2298, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 55);
- 2) dyrektywę Rady 66/402/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin zbożowych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.07.1966, str. 2309, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 66);
- 3) dyrektywę Rady 2002/54/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym buraka (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, str. 12, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 292);
- 4) dyrektywę Rady 2002/55/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym warzyw (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, str. 33, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 313);
- 5) dyrektywę Rady 2002/57/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin oleistych i włóknistych (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, str. 74, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 354).

- 8) zakres oraz sposób wykonywania nadzoru nad:
- upoważnionymi przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa pracownikami wojewódzkiego inspektoratu ochrony roślin i nasiennictwa do dokonywania oceny polowej materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych, zwanymi dalej „urzędowymi kwalifikatorami”,
 - osobami fizycznymi, które uzyskały akredytację wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa do dokonywania oceny polowej materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych kategorii kwalifikowany, z wyłączeniem sadzeniaków ziemniaka, zwanymi dalej „akredytowanymi kwalifikatorami”,
 - upoważnionymi przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa pracownikami wojewódzkiego inspektoratu ochrony roślin i nasiennictwa do pobierania prób materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych do oceny laboratoryjnej, zwanymi dalej „urzędowymi próbobiorcami”,
 - osobami fizycznymi, które uzyskały akredytację wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa w zakresie pobierania prób materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany, z wyłączeniem sadzeniaków ziemniaka, zwanymi dalej „akredytowanymi próbobiorcami”,
 - laboratoriami wojewódzkich inspektoratów ochrony roślin i nasiennictwa dokonującymi oceny laboratoryjnej materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych, zwanymi dalej „urzędowymi laboratoriami”,
 - laboratoriami, które uzyskały akredytację wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa do oceny laboratoryjnej materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych, z wyłączeniem oceny weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka, zwanymi dalej „akredytowanymi laboratoriami”;
- 9) zakres oraz sposób kontroli pracy podmiotów i laboratoriów wymienionych w pkt 8.

§ 2. Laboratorium ubiegające się o uzyskanie akredytacji wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa, zwanego dalej „wojewódzkim inspektorem”, do wykonywania oceny laboratoryjnej materiału siewnego oraz akredytowane laboratorium powinno:

- składać się co najmniej z dwóch suchych i utrzymywanych w czystości pomieszczeń oraz wydzielonego archiwum prób;
- być oświetlone światłem naturalnym lub sztucznym, zapewniającym właściwe warunki wykonywania oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
- być wyposażone w:
 - instalację elektryczną i wodno-kanalizacyjną,
 - podstawowy sprzęt laboratoryjny, w szczególności w:
 - mechaniczny rozdzielacz do nasion,
 - wagę laboratoryjną o dokładności ważenia 0,01 g i nośności 1,5–2,0 kg,
 - wagę analityczną o dokładności ważenia 0,0001 g,
 - mikroskop stereoskopowy lub lupę o co najmniej dziesięciokrotnym powiększeniu,
 - sprzęt do pomiaru temperatury,
 - drobny sprzęt, w szczególności pęsety, igły preparacyjne, lancety, lupy, tacki, szalki, kuwety, naczynka wagowe, eksykatory, szufelki i łopatki.

§ 3. Laboratorium ubiegające się o uzyskanie akredytacji wojewódzkiego inspektora do wykonywania oceny laboratoryjnej materiału siewnego oraz akredytowane laboratorium powinno być wyposażone ponadto:

- w przypadku oceny materiału siewnego roślin zbożowych w:
 - chłodnię o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 5–10°C ($\pm 2^\circ\text{C}$),
 - pomieszczenie lub komorę kiełkowniczą z możliwością utrzymywania stałej temperatury 20°C ($\pm 2^\circ\text{C}$) lub możliwością regulacji w przedziale 20–30°C ($\pm 2^\circ\text{C}$),
 - śrutownik laboratoryjny z kompletem sit do jego kalibracji,
 - suszarkę laboratoryjną o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 100–200°C ($\pm 1^\circ\text{C}$);
- w przypadku oceny materiału siewnego roślin pastewnych w:
 - pomieszczenie lub komorę kiełkowniczą z możliwością utrzymywania stałej temperatury 20°C ($\pm 2^\circ\text{C}$) lub możliwością regulacji temperatury w przedziale 10–30°C ($\pm 2^\circ\text{C}$) oraz z regulowanym systemem oświetlenia lub kiełkownik Jacobsena,

- b) chłodnię o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 5–10°C ($\pm 2^\circ\text{C}$),
 - c) dmuchawę laboratoryjną wraz z próbkami kalibrazowymi – w przypadku oceny traw; dmuchawa laboratoryjna przed użyciem podlega kalibracji, która jest ważna nie dłużej niż 10 dni;
- 3) w przypadku oceny materiału siewnego roślin oleistych i włóknistych w:
- a) pomieszczenie lub komorę kiełkowniczą z możliwością utrzymywania stałej temperatury 20°C ($\pm 2^\circ\text{C}$) lub możliwością regulacji temperatury w przedziale 20–30°C ($\pm 2^\circ\text{C}$) oraz z regulowanym systemem oświetlenia lub kiełkownik Jacobsena,
 - b) chłodnię o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 5–10°C,
 - c) sprzęt i aparaturę do wykonywania badań mikrobiologicznych umożliwiającą przeprowadzenie badań zdrowotności – w przypadku oceny lnu zwyczajnego, soi, słonecznika oraz konopi;
- 4) w przypadku oceny materiału siewnego buraka pastewnego i cukrowego w:
- a) pomieszczenie lub komorę kiełkowniczą z możliwością utrzymania stałej temperatury w przedziale 15–30°C ($\pm 2^\circ\text{C}$),
 - b) płuczkę do nasion,
 - c) suszarkę lub bibułę do suszenia nasion po płukaniu,
 - d) suszarkę laboratoryjną o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 100–200°C ($\pm 1^\circ\text{C}$);
- 5) w przypadku oceny materiału siewnego roślin warzywnych w:
- a) pomieszczenie lub komorę kiełkowniczą z możliwością regulacji temperatury w przedziale 15–30°C ($\pm 2^\circ\text{C}$) oraz z regulowanym systemem oświetlenia lub kiełkownik Jacobsena,
 - b) chłodnię o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 5–15°C;
- 6) w przypadku oceny materiału szkółkarskiego – w sprzęt i aparaturę do wykonywania badań laboratoryjnych, w szczególności testu ELISA i testów biologicznych materiału szkółkarskiego, umożliwiającą uzyskiwanie poprawnych i powtarzalnych wyników tych badań;
- 7) w przypadku oceny sadzoniaków ziemniaka:
- a) w przypadku wykonywania oceny w próbie oczkowej, w szczególności w:
 - pomieszczenie do przechowywania prób bulw ziemniaka,
 - noże łyżeczkowe do wycinania oczek z bulw,
 - pojemniki do traktowania wycinków regulatorami wzrostu,
 - ciemne pomieszczenie do podkiełkowania wycinków,
 - szklarnię oraz podłoże do wyprowadzania roślin w próbie oczkowej,
 - drobny sprzęt laboratoryjny,
 - b) w przypadku wykonywania oceny testem ELISA w:
 - praskę do wyciskania soku z liści,
 - aparaturę i odczynniki do wykonywania testu ELISA, w tym destylarkę lub demineralizator do wody, cieplarkę, płytki, kolorymetr co najmniej optyczny, odczynniki, przeciwciała i roztwory buforowe dla oznaczanych wirusów.

§ 4. 1. W skład akredytowanego laboratorium, w którym dokonuje się oceny materiału szkółkarskiego, mogą ponadto wchodzić pomieszczenia do oddzielnego przechowywania materiału szkółkarskiego roślin poddanych ocenie (zdrowych) oraz materiału szkółkarskiego roślin poddawanych ocenie, szklarnie oraz pole badawcze.

2. Szklarnie, o których mowa w ust. 1, powinny być:

- 1) oświetlone światłem naturalnym lub sztucznym o natężeniu zapewniającym właściwe warunki wykonywania oceny materiału szkółkarskiego;
- 2) wyposażone w instalację grzewczą i wentylacyjną.

3. Pomieszczenia do oddzielnego przechowywania materiału szkółkarskiego, o których mowa w ust. 1, powinny być zabezpieczone siatką uniemożliwiającą przedostawanie się owadów.

4. Pole badawcze, o którym mowa w ust. 1, powinno być ogrodzone oraz uprawiane w sposób zabezpieczający je przed przenoszeniem chorób i szkodników.

§ 5. 1. Do pobierania prób materiału siewnego stosuje się sprzęt dopuszczony przez Międzynarodowe Przepisy Oceny Nasion ISTA o parametrach dostosowanych do rodzaju materiału siewnego, z którego są pobierane próby do oceny laboratoryjnej, w szczególności:

- 1) próbobierz Nobbego:
 - a) typu A o średnicy 10 mm, mający zastosowanie do koniczyn i gatunków o podobnej wielkości nasion,
 - b) typu B o średnicy 14 mm, mający zastosowanie do pszenicy i gatunków o podobnej wielkości nasion,
 - c) typu C o średnicy 20 mm, mający zastosowanie do grochu i gatunków o podobnej wielkości nasion;
- 2) próbobierz laskowy przeznaczony do pobierania prób materiału siewnego znajdującego się w opakowaniach typu big-bag lub kontenerach:
 - a) o średnicy wewnętrznej cylindra nie mniejszej niż 25 mm oraz otworach szczelinowych na całej długości roboczej cylindra,
 - b) o poprzecznych przegrodach między otworami szczelinowymi – w przypadku pionowego stosowania,
 - c) spiralny, bez przegród poprzecznych do pobierania prób nasion mniejszych niż ziarniki pszenicy znajdujących się w opakowaniach typu big-bag do stosowania pionowego
– o długości zapewniającej, że będzie sięgał dna opakowania – w przypadku pionowego stosowania albo przeciwnego boku opakowania – w przypadku poziomego lub ukośnego stosowania;
- 3) rozdzielacz wielokanalikowy (glebowy) o wielkości dostosowanej do wielkości pobieranej próby ogólnej, mający nie mniej niż 18 kanalików.

2. Jeżeli próbobierz laskowy, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie sięga dna opakowania, opakowanie dzieli się na mniejsze opakowania.

§ 6. 1. Ośrodek szkoleniowy powinien zapewnić bazę dydaktyczną o infrastrukturze dostosowanej do liczby uczestników oraz zakresu prowadzonego szkolenia, w tym:

- 1) sale wykładowe;
- 2) środki dydaktyczne, w szczególności pomoce audiowizualne, takie jak: prezentacje multimedialne, filmy szkoleniowe, przezrocza;
- 3) materiały szkoleniowe;
- 4) miejsca do prowadzenia zajęć praktycznych, w tym:
 - a) plantacje nasienne poszczególnych grup roślin uprawnych – do prowadzenia szkolenia w zakresie oceny polowej materiału siewnego oraz pobierania prób sadzeniaków ziemniaka do oceny weryfikacyjnej,
 - b) magazyny z materiałem siewnym przechowywanym w różnych opakowaniach wraz z wyposażeniem do pobierania prób – do prowadzenia szkolenia w zakresie pobierania prób materiału siewnego,
 - c) pomieszczenia wyposażone, w zależności od rodzaju materiału siewnego poddanego ocenie, w materiały, sprzęt i aparaturę, określone w § 3 – do prowadzenia szkolenia w zakresie wykonywania badań laboratoryjnych przez analityków nasiennych,
 - d) pomieszczenia wyposażone w stoły sortownicze, wagi magazynowe o dokładności ważenia co najmniej 5 g i nośności nie mniejszej niż 10 kg oraz w plandeki uniemożliwiające osiewanie się gleby i innych drobnych zanieczyszczeń, pojemniki umożliwiające zważenie wysortowanych bulw ziemniaka i zanieczyszczeń, termometry, kalibrownice o kwadratowych oczkach, noże, stół do sporządzania dokumentacji oraz standardowe bulwy ziemniaka z wadami podlegające ocenie lub kolorowe plansze przedstawiające te wady wraz ze szczegółowym ich opisem – do prowadzenia szkolenia w zakresie oceny cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka.

2. W celu przeprowadzenia szkolenia w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 lit. d, oraz egzaminu praktycznego, o którym mowa w § 9 ust. 4 pkt 5, ośrodek szkoleniowy powinien zapewnić dostęp do odpowiedniej ilości bulw ziemniaka.

§ 7. Ośrodek szkoleniowy powinien zapewnić prowadzenie szkoleń przez osoby, które ukończyły studia wyższe na kierunku rolnictwo, ogrodnictwo lub biologia lub studia wyższe, dla których program kształcenia lub zakres kształcenia obejmował treści związane z hodowlą roślin, uprawą roślin, ochroną roślin lub oceną laboratoryjną, w wymiarze łącznym co najmniej 120 godzin, lub studia podyplomowe w tym zakresie oraz posiadają co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie objętym szkoleniem.

§ 8. Program szkolenia podstawowego oraz szkolenia doskonalącego w zakresie:

- 1) oceny polowej materiału siewnego jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 2) pobierania prób materiału siewnego jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
- 3) oceny polowej i pobierania prób materiału szkółkarskiego jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 4) wykonywania badań laboratoryjnych przez analityków nasiennych jest określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia;
- 5) oceny cech zewnętrznych sadzoniaków ziemniaka jest określony w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

§ 9. 1. Egzamin kończący szkolenie podstawowe obejmuje części teoretyczną i praktyczną.

2. Część teoretyczna jest przeprowadzana w formie pisemnego testu.

3. Zaliczenie części teoretycznej następuje po udzieleniu przez osobę przystępującą do egzaminu nie mniej niż 75% poprawnych odpowiedzi.

4. Część praktyczna, w zależności od zakresu przeprowadzonego szkolenia, polega odpowiednio na:

- 1) samodzielnym dokonaniu przez osobę przystępującą do egzaminu dwóch ocen polowych materiału siewnego (po jednej dla każdej metody), zgodnie z metodami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 51 pkt 4 ustawy o nasiennictwie;
- 2) rozpoznaniu przez osobę przystępującą do egzaminu materiału siewnego danego gatunku oraz pobraniu prób z pięciu partii materiału siewnego znajdujących się nie mniej niż w 3 typach opakowań;
- 3) pobraniu przez osobę przystępującą do egzaminu próby do oceny weryfikacyjnej z jednej plantacji;
- 4) przeprowadzeniu przez osobę przystępującą do egzaminu analiz pięciu prób testowych materiału siewnego zgodnie z metodyką określoną przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA) oraz z przepisami wydanymi na podstawie art. 40 pkt 3 ustawy o nasiennictwie, zwanymi dalej „wymaganiami szczegółowymi”;
- 5) samodzielnym dokonaniu przez osobę przystępującą do egzaminu oceny cech zewnętrznych sadzoniaków ziemniaka dwóch partii, zgodnie z metodami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 51 pkt 4 ustawy o nasiennictwie oraz wymaganiami szczegółowymi.

5. Zaliczenie części praktycznej następuje po poprawnym dokonaniu przez osobę przystępującą do egzaminu czynności, o których mowa w ust. 4.

§ 10. Wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia podstawowego jest określony w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

§ 11. 1. Minimalna liczba wykonanych ocen laboratoryjnych materiału siewnego poszczególnych grup roślin w okresie roku wynosi nie mniej niż:

- 1) 25 prób materiału siewnego roślin zbożowych;
- 2) po 15 prób materiału siewnego pozostałych grup roślin.

2. Minimalna liczba wykonanych ocen polowych materiału siewnego w okresie roku wynosi w przypadku:

- 1) roślin rolniczych – nie mniej niż 300 ha lub 10 plantacji;
- 2) roślin warzywnych – nie mniej niż 20 ha lub 5 plantacji;
- 3) materiału szkółkarskiego – nie mniej niż u 3 dostawców.

3. Minimalna liczba pobranych prób materiału siewnego w okresie roku wynosi nie mniej niż:

- 1) 15 prób do oceny laboratoryjnej lub oceny tożsamości i czystości odmianowej – w przypadku materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych, z wyłączeniem sadzeniaków ziemniaka;
- 2) 10 prób do oceny weryfikacyjnej – w przypadku sadzeniaków ziemniaka.

4. Minimalna liczba partii sadzeniaków ziemniaka, na których przeprowadzono ocenę cech zewnętrznych w okresie roku, wynosi nie mniej niż 10.

§ 12. W ramach nadzoru nad pracą urzędowych kwalifikatorów, akredytowanych kwalifikatorów, urzędowych próbobiorców, akredytowanych próbobiorców, akredytowanych laboratoriów i urzędowych laboratoriów wojewódzki inspektor dokonuje kontroli:

- 1) przestrzegania terminów dokonywania oceny materiału siewnego;
- 2) dokumentacji dotyczącej dokonanej oceny materiału siewnego:
 - a) pod względem zgodności jej sporządzenia z przepisami wydanymi na podstawie art. 51 ustawy o nasiennictwie,
 - b) w zakresie przestrzegania terminu przekazywania jej wojewódzkiemu inspektorowi po dokonaniu oceny;
- 3) stanu technicznego stosowanego sprzętu i urządzeń.

§ 13. Wojewódzki inspektor kontroluje pracę:

- 1) akredytowanych kwalifikatorów:
 - a) uczestnicząc w ocenie lub dokonując oceny kontrolnej nie mniej niż 5% ocenionych plantacji,
 - b) pobierając próby materiału siewnego nie mniej niż z 5% plantacji roślin obcocyplnych zakwalifikowanych do oceny czystości i tożsamości odmianowej;
- 2) urzędowych kwalifikatorów, dokonując czynności, o których mowa w pkt 1 lit. a;
- 3) akredytowanych próbobiorców:
 - a) uczestnicząc w pobieraniu prób materiału siewnego,
 - b) pobierając próby kontrolne nie mniej niż z 5% partii materiału siewnego zgłoszonych do oceny laboratoryjnej i porównując wyniki z próbami pobranymi przez akredytowanego próbobiorcę;
- 4) urzędowych próbobiorców, dokonując czynności, o których mowa w pkt 3 lit. a;
- 5) akredytowanych kwalifikatorów dokonujących oceny cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka:
 - a) uczestnicząc w ocenie lub
 - b) dokonując oceny kontrolnej nie mniej niż 5% ocenionych partii;
- 6) urzędowych kwalifikatorów, dokonując czynności, o których mowa w pkt 5 lit. a.

§ 14. 1. Wojewódzki inspektor kontroluje pracę akredytowanych laboratoriów, sprawdzając wyposażenie laboratorium, stosowany sprzęt oraz stan pomieszczeń, szklarni i pola badawczego.

2. W ramach kontroli pracy akredytowanych laboratoriów poddaje się badaniu kontrolnemu co najmniej 5% duplikatów prób gatunków roślin zbożowych, nie mniej jednak niż 25 prób, a w przypadku pozostałych gatunków roślin uprawnych – 5% duplikatów prób ocenionych w kontrolowanym laboratorium.

3. Duplikaty prób, o których mowa w ust. 2, przechowuje się przez rok od dnia wystawienia świadectwa lub sporządzenia informacji.

4. Kontrola pracy akredytowanych laboratoriów obejmuje również kontrolę pracy analityków nasiennych, w tym:

- 1) kierownika laboratorium w zakresie:
 - a) organizacji pracy laboratorium,
 - b) prawidłowości wystawiania świadectw i sporządzania informacji,

- c) prowadzenia ewidencji prób przyjętych do oceny laboratoryjnej oraz przebiegu i wyników analiz,
 - d) przechowywania protokołów pobrania prób i kopii wystawionych świadectw lub sporządzonych informacji;
- 2) pozostałych analityków nasiennych w zakresie:
- a) prawidłowości wykonywania czynności związanych z oceną laboratoryjną materiału siewnego,
 - b) prowadzenia zapisów dotyczących przebiegu i wyników poszczególnych analiz.

5. W ramach kontroli pracy akredytowanych laboratoriów sprawdza się prawidłowość wykonywania przez laboratorium analiz prób testowych materiału siewnego przekazanych przez wojewódzkiego inspektora lub przez laboratorium wskazane przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

6. Do kontroli pracy urzędowych laboratoriów przepisy ust. 1 i 5 stosuje się odpowiednio.

§ 15. 1. Z kontroli pracy urzędowych kwalifikatorów, akredytowanych kwalifikatorów, urzędowych próbobiorców i akredytowanych próbobiorców sporządza się notatkę służbową, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości – protokół kontroli.

2. Z kontroli pracy urzędowych i akredytowanych laboratoriów sporządza się protokół kontroli.

§ 16. Kontrole pracy urzędowych kwalifikatorów, akredytowanych kwalifikatorów, urzędowych próbobiorców i akredytowanych próbobiorców przeprowadza się w każdym sezonie produkcji, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem § 6 ust. 1 pkt 4 lit. d i ust. 2 oraz § 8 pkt 5, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.³⁾

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *J. Ardanowski*

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 maja 2014 r. w sprawie szkoleń z zakresu oceny materiału siewnego, wymagań do wykonywania tej oceny oraz nadzoru i kontroli pracy podmiotów dokonujących tej oceny (Dz. U. poz. 697), które na podstawie art. 10 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o nasiennictwie oraz ustawy o ochronie roślin (Dz. U. poz. 2246) traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 stycznia 2019 r. (poz. 359)

Załącznik nr 1

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE OCENY POŁOWEJ MATERIAŁU SIEWNEGO

Tabela 1

Program szkolenia podstawowego w zakresie oceny polowej poszczególnych grup roślin uprawnych

Czas trwania szkolenia	Grupa roślin			oleiste i włókniste
	zbożowe	pastewne		
	AGROTECHNIKA			
3 godz.	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podstawy ogólnej uprawy roli oraz roślin zbożowych; 2) zasady zmianowania roślin oraz płodozmian dla roślin zbożowych, z uwzględnieniem specyfiki gatunku oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości materiału siewnego; 3) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych roślin zbożowych; 4) owies gluchy oraz inne gatunki chwastów mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 5) choroby i szkodniki charakterystyczne dla poszczególnych gatunków roślin zbożowych, mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podstawy ogólnej uprawy roli oraz poszczególnych grup roślin pastewnych; 2) zasady zmianowania roślin oraz płodozmian, z uwzględnieniem specyfiki gatunku oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości materiału siewnego poszczególnych grup roślin pastewnych: <ol style="list-style-type: none"> a) bobowatych grubonasiennych, b) bobowatych drobnonasiennych, c) wiechlinowatych (traw), d) innych gatunków; 3) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych roślin; 4) chwasty mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 5) choroby i szkodniki charakterystyczne dla poszczególnych grup roślin pastewnych, mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podstawy ogólnej uprawy roli oraz poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych; 2) zasady zmianowania roślin oraz płodozmian dla roślin oleistych i włóknistych, z uwzględnieniem specyfiki gatunku oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości materiału siewnego poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych; 3) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych; 4) chwasty mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 5) choroby i szkodniki charakterystyczne dla poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych, mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego roślin oleistych i włóknistych. 	

NASIENNICTWO			
<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasiennych poszczególnych gatunków roślin zbożowych, uwzględniające wymagania dla gatunku, w szczególności w zakresie izolacji przestrzennej; 2) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego odmian mieszańcowych roślin zbożowych, ze szczególnym uwzględnieniem kukurydzy oraz żyta; 3) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie niezbędnej selekcji; 4) szacowanie wielkości zbioru nasion poszczególnych gatunków roślin zbożowych; 5) zasady zbioru materiału siewnego; 6) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 7) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie niezbędnej selekcji; 2) pielęgnacja plantacji nasiennych gatunków: <ol style="list-style-type: none"> a) wieloletnich oraz b) o dwuletnim cyklu produkcji, w tym prowadzonych metodą bezwysadkową; 3) szacowanie wielkości zbioru nasion poszczególnych grup roślin pastewnych: <ol style="list-style-type: none"> a) bobowatych grubonasiennych, b) bobowatych drobnonasiennych, c) wiechlinowatych (traw), d) innych gatunków; 4) zasady zbioru materiału siewnego; 5) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 6) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasiennych poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych, uwzględniające wymagania dla gatunku, w szczególności w zakresie izolacji przestrzennej; 2) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego odmian mieszańcowych roślin oleistych i włóknistych; 3) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego mieszańców złożonych rzepaku; 4) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego konopi; 5) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie ewentualnej selekcji; 6) pielęgnacja plantacji nasiennych gatunków o dwuletnim cyklu produkcji, w tym prowadzonych metodą bezwysadkową; 7) szacowanie wielkości zbioru roślin oleistych i włóknistych; 8) zasady zbioru materiału siewnego, z uwzględnieniem specyfiki gatunku; 9) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 10) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasiennych poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych, uwzględniające wymagania dla gatunku, w szczególności w zakresie izolacji przestrzennej; 2) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego odmian mieszańcowych roślin oleistych i włóknistych; 3) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego mieszańców złożonych rzepaku; 4) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego konopi; 5) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie ewentualnej selekcji; 6) pielęgnacja plantacji nasiennych gatunków o dwuletnim cyklu produkcji, w tym prowadzonych metodą bezwysadkową; 7) szacowanie wielkości zbioru roślin oleistych i włóknistych; 8) zasady zbioru materiału siewnego, z uwzględnieniem specyfiki gatunku; 9) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 10) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego.
<p>3 godz. w przypadku roślin zbożowych oraz oleistych i włóknistych</p>			
<p>5 godz. w przypadku roślin pastewnych</p>			

ODMIANOZNAWSTWO			
6 godz., w tym 4 godz. szkolenie praktyczne	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) biologiczne cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków roślin zbożowych; 2) urzędowy opis odmiany; 3) podstawowe cechy wyróżniające poszczególne odmiany; 4) zasady rozpoznawania odmian; 5) informacje z oceny tożsamości. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) biologiczne cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków roślin pastewnych: <ol style="list-style-type: none"> a) strączkowych grubonasiennych, b) bobowatych drobnonasiennych, c) wiechlinowatych (traw), d) innych gatunków; 2) urzędowy opis odmiany; 3) podstawowe cechy wyróżniające poszczególne odmiany; 4) zasady rozpoznawania odmian; 5) informacje z oceny tożsamości. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) biologiczne cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych; 2) urzędowy opis odmiany; 3) podstawowe cechy wyróżniające poszczególne odmiany; 4) zasady rozpoznawania odmian; 5) informacje z oceny tożsamości.
PRZEPISY DOTYCZĄCE NASIENICTWA			
3 godz.	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przepisy ustawy o nasieniu; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące nasienia; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasieniu; 4) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego roślin zbożowych. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przepisy ustawy o nasieniu; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące nasienia; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasieniu; 4) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego roślin pastewnych: <ol style="list-style-type: none"> a) bobowatych grubonasiennych, b) bobowatych drobnonasiennych, c) wiechlinowatych (traw), d) innych gatunków. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przepisy ustawy o nasieniu; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące nasienia; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasieniu; 4) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych.

METODYKI OCENY POLOWEJ			
<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyki oceny plantacji nasiennych roślin zbożowych; 5) istotne różnice i zasady określające zastosowanie odpowiedniej metodyki do poszczególnych gatunków (w tym kukurydzy); 6) szczegółowa ocena według norm procentowych; 7) szczegółowa ocena według norm powierzchni; 8) ocena występowania owsa głuchego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyki oceny plantacji nasiennych roślin pastewnych: <ol style="list-style-type: none"> a) bobowatych grubonasiennych, b) bobowatych drobnonasiennych, c) wiechlinowatych (traw), d) innych gatunków; 5) istotne różnice i zasady określające zastosowanie odpowiedniej metodyki do poszczególnych gatunków; 6) szczegółowa ocena według norm procentowych; 7) szczegółowa ocena według norm powierzchni; 8) ocena występowania owsa głuchego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyki oceny plantacji nasiennych roślin oleistych i włóknistych; 5) istotne różnice i zasady określające zastosowanie odpowiedniej metodyki do poszczególnych gatunków; 6) szczegółowa ocena według norm procentowych; 7) szczegółowa ocena według norm powierzchni; 8) ocena występowania owsa głuchego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyki oceny plantacji nasiennych roślin oleistych i włóknistych; 5) istotne różnice i zasady określające zastosowanie odpowiedniej metodyki do poszczególnych gatunków; 6) szczegółowa ocena według norm procentowych; 7) szczegółowa ocena według norm powierzchni; 8) ocena występowania owsa głuchego.

**6 godz.,
w tym
4 godz.
szkolenie
praktyczne**

Czas trwania szkolenia	Grupa roślin		
	burak cukrowy i pastewny	rośliny warzywne	ziemniak
	AGROTECHNIKA		
2 godz. w przypadku buraka cukrowego i pastewnego oraz ziemniaka 6 godz. w przypadku roślin warzywnych	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podstawy ogólnej uprawy roli i uprawy buraka; 2) zasady zmianowania roślin oraz plodozmian dla buraka, z uwzględnieniem specyfiki gatunku oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości materiału siewnego; 3) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych; 4) chwasty mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 5) choroby i szkodniki mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 6) specyfika uprawy gatunku, z uwzględnieniem dwuletniego cyklu rozwoju buraka. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podstawy ogólnej uprawy roli i poszczególnych gatunków roślin warzywnych; 2) zasady zmianowania roślin oraz plodozmian dla roślin warzywnych, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych gatunków oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości materiału siewnego; 3) plantacje nasienne prowadzone pod osłonami; 4) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych roślin warzywnych; 5) chwasty mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 6) choroby i szkodniki roślin warzywnych mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 7) specyfika uprawy gatunków roślin warzywnych o dwuletnim cyklu rozwoju. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podstawy ogólnej uprawy roli, z uwzględnieniem specyfiki uprawy ziemniaka; 2) zasady zmianowania roślin oraz plodozmian uwzględniający specyfikę gatunku oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości sadzeńców ziemniaka; 3) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych ziemniaka; 4) zagadnienia związane z organizmami kwarantannowymi związanymi z wytwarzaniem materiału siewnego ziemniaka, w szczególności <i>Clavibacter</i>, <i>Synchytrium</i>, <i>Meloidogyne</i>, <i>Globodera</i>, <i>Ralstonia</i>; 5) choroby i szkodniki ziemniaka inne niż kwarantannowe, w szczególności choroby wirusowe ziemniaka, czarna nóżka, ryzoktonioza, stonka ziemniaczana, mszyce jako wektory wirusów.

NASIENNICTWO			
<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasiennych uwzględniające wymagania dla gatunku, w szczególności w zakresie izolacji przestrzennej; 2) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego buraka, z uwzględnieniem odmian mieszańcowych; 3) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie niezbędnej selekcji; 4) przechowywanie wysadków buraka oraz uprawa metodą bezwysadkową; 5) szacowanie wielkości zbioru materiału siewnego; 6) zasady zbioru materiału siewnego; 7) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 8) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prawidłowe prowadzenie plantacji poszczególnych gatunków, w szczególności w zakresie izolacji przestrzennej; 2) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego gatunków o dwuletnim cyklu rozwoju oraz odmian mieszańcowych; 3) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie niezbędnej selekcji; 4) przechowywanie wysadków gatunków o dwuletnim cyklu rozwoju oraz uprawa metodą bezwysadkową; 5) szacowanie wielkości zbioru materiału siewnego; 6) zasady zbioru materiału siewnego poszczególnych gatunków roślin warzywnych; 7) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 8) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasiennych uwzględniające wymagania dla ziemniaka; 2) podstawowe choroby wirusowe mające znaczenie gospodarcze; 3) problem mszyc jako wektorów wirusów; 4) specyfika i zasady produkcji sadzeńiaków ziemniaka; 5) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów zwalczania szkodników, chorób grzybowych, desykacja; 6) wykonywanie na plantacji nasiennej niezbędnej selekcji; 7) mikroozmnażanie; 8) zasady etykietowania sadzeńiaków ziemniaka; 9) pobieranie prób do laboratoryjnej oceny zdrowotności; 10) warunki zastosowania uproszczonej oceny laboratoryjnej; 11) przechowywanie i przerób sadzeńiaków ziemniaka, w tym zasady sortowania; 12) dokumentacja dotycząca wytwarzania sadzeńiaków ziemniaka. 	<p>4 godz.</p>

ODMIANOZNAWSTWO			
7 godz., w tym 5 godz. szkolenie praktyczne	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) biologiczne cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków; 2) podstawowe cechy poszczególnych odmian; 3) urzędowy opis odmiany; 4) rozpoznawanie odmian; 5) informacje z oceny tożsamości. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) biologiczne cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków; 2) podstawowe cechy poszczególnych odmian; 3) urzędowy opis odmiany; 4) rozpoznawanie odmian; 5) informacje z oceny tożsamości. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) charakterystyka gatunku; 2) podstawowe cechy poszczególnych odmian, w tym „kielki świetlane”; 3) urzędowy opis odmiany; 4) rozpoznawanie odmian przez obserwację roślin, kielków oraz bulw.
PRZEPISY DOTYCZĄCE NASIENICTWA			
3 godz.	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przepisy ustawy o nasiennictwie; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące nasiennictwa; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasiennictwie; 4) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego buraka. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przepisy ustawy o nasiennictwie; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące nasiennictwa, w tym wymagania specjalne dla niektórych gatunków roślin warzywnych; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasiennictwie; 4) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego dla poszczególnych grup roślin warzywnych. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przepisy ustawy o nasiennictwie; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące ziemniaka; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasiennictwie; 4) przepisy wykonawcze do ustawy o ochronie roślin w zakresie organizmów kwarantannowych i kontroli fitosanitarnej, dotyczące ziemniaka; 5) przepisy dotyczące raka ziemniaka; 6) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości sadzeniaków ziemniaka.

METODYKI OCENY POLOWEJ			
<p>w przypadku buraka cukrowego i pastewnego oraz roślin warzywnych 6 godz., w tym 2 godz. szkolenie praktyczne</p>	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyka oceny plantacji nasiennych buraka, z uwzględnieniem odmian mieszańcowych oraz odmian o różnej ploidalności, prowadzonych metodą: <ol style="list-style-type: none"> a) tradycyjną, b) bezwysadkową; 5) szczegółowa metodyka oceny cech zewnętrznych wysadków buraka. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyka oceny plantacji nasiennych roślin warzywnych, z uwzględnieniem odmian mieszańcowych; 5) metodyka oceny plantacji nasiennych gatunków o dwuletnim cyklu rozwoju, prowadzonych metodą: <ol style="list-style-type: none"> a) tradycyjną, b) bezwysadkową; 6) metodyka oceny plantacji nasiennych roślin warzywnych prowadzonych pod osłonami. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) terminy dokonywania oceny polowej plantacji nasiennych ziemniaka; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen, z uwzględnieniem oceny plantacji nasiennej zgłoszonej do uproszczonej oceny laboratoryjnej; 4) metodyka oceny plantacji nasiennych ziemniaka; 5) metodyka oceny procesu mikrorozmnażania; 6) pobieranie prób do oceny weryfikacyjnej.
<p>w przypadku ziemniaka 8 godz., w tym 4 godz. szkolenie praktyczne</p>			

Tabela 2

Program szkolenia doskonalącego w zakresie oceny polowej dla wszystkich grup roślin łącznie

Lp.	Zagadnienia	Czas trwania szkolenia (godz.)	Uwagi
1	Ocena jakości pracy kwalifikatorów w poprzednim sezonie (omówienie uwag)	0,5	seminarium
2	Przepisy dotyczące nasiennictwa	0,5	wykład
3	Metody oceny polowej materiału siewnego	1	wykład
4	Odmianoznawstwo	2	szkolenie praktyczne
5	Metody oceny polowej materiału siewnego	2	szkolenie praktyczne
Razem czas trwania szkolenia:		6	

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE POBIERANIA PRÓB MATERIAŁU SIEWNEGO

Tabela 1

Program szkolenia podstawowego w zakresie pobierania prób materiału siewnego

Lp.	Zagadnienia	Czas trwania szkolenia (godz.)	Uwagi
1	Podstawy nasionoznawstwa roślin uprawnych	2	wykład
2	Prawodawstwo dotyczące pobierania prób i oceny nasion	1	wykład
3	Zasady pobierania prób i podstawy statystyki	2	wykład
4	Pobieranie prób a jednorodność partii	1	wykład
5	Badanie jednorodności partii; tolerancje w nasiennictwie	1	wykład
6	Automatyczny sposób pobierania prób	1	wykład
7	Sprzęt i zasady wydzielania próby; prowadzenie dokumentacji	2	szkolenie praktyczne
8	Pobieranie prób z pojemników – sprzęt i zasady pobierania	1	szkolenie praktyczne
9	Pobieranie prób ze strumienia nasion oraz z małych opakowań	3	szkolenie praktyczne
10	Pobieranie prób z worków, kontenerów i opakowań typu big-bag	2	szkolenie praktyczne
11	Nadzorowanie automatycznego sposobu pobierania prób	1	szkolenie praktyczne
Razem czas trwania szkolenia:		17	

Tabela 2

Program szkolenia doskonalącego w zakresie pobierania prób materiału siewnego

Lp.	Zagadnienia	Czas trwania szkolenia (godz.)	Uwagi
1	Ocena jakości pracy próbobiorców w poprzednim sezonie (omówienie uwag)	1,5	seminarium
2	Prawodawstwo dotyczące pobierania prób i oceny nasion	1,5	wykład
3	Zasady pobierania prób	0,5	wykład
4	Badanie jednorodności partii; tolerancje w nasiennictwie	1	wykład
5	Sprzęt i zasady wydzielania próby; prowadzenie dokumentacji	1,5	szkolenie praktyczne
Razem czas trwania szkolenia:		6	

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE OCENY POŁOWEJ
I POBIERANIA PRÓB MATERIAŁU SZKÓŁKARSKIEGO

Tabela 1

Program szkolenia podstawowego w zakresie oceny polowej i pobierania prób materiału szkółkarskiego

Lp.	Zagadnienia	Czas trwania szkolenia (godz.)	Uwagi
1	Pomologia roślin sadowniczych – cechy charakterystyczne odmian, rozpoznawanie odmian	3	wykład
2	Choroby i szkodniki materiału szkółkarskiego	2	wykład
3	Zasady i sposoby produkcji materiału szkółkarskiego	2	wykład
4	Przepisy dotyczące rejestracji i ochrony prawnej odmian roślin sadowniczych, oceny polowej oraz pobierania prób materiału szkółkarskiego	2	wykład
5	Zasady i metody oceny polowej materiału szkółkarskiego	3	wykład
6	Zasady i metody pobierania prób materiału szkółkarskiego	2	wykład
7	Ocena polowa materiału szkółkarskiego – rozpoznawanie odmian, ocena polowa różnych rodzajów materiału szkółkarskiego	6	szkolenie praktyczne
8	Pobieranie prób materiału szkółkarskiego	1	szkolenie praktyczne
Razem czas trwania szkolenia		21	

Tabela 2

Program szkolenia doskonalącego w zakresie oceny polowej i pobierania prób materiału szkółkarskiego

Lp.	Zagadnienia	Czas trwania szkolenia (godz.)	Uwagi
1	Ocena jakości pracy kwalifikatorów i próbobiorców w poprzednim sezonie (omówienie uwag)	0,5	seminarium
2	Nowe odmiany roślin sadowniczych – cechy charakterystyczne, rozpoznawanie	0,5	wykład
3	Choroby i szkodniki materiału szkółkarskiego	1	wykład
4	Przepisy dotyczące rejestracji i ochrony prawnej odmian roślin sadowniczych, oceny polowej oraz pobierania prób materiału szkółkarskiego	1	wykład
5	Ocena polowa materiału szkółkarskiego; rozpoznawanie odmian, ocena polowa różnych rodzajów materiału szkółkarskiego, pobieranie prób materiału szkółkarskiego	3	szkolenie praktyczne
Razem czas trwania szkolenia:		6	

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE WYKONYWANIA BADAŃ LABORATORYJNYCH
PRZEZ ANALITYKÓW NASIENNYCH

I. Część ogólna

1. Program szkolenia dotyczy:

- 1) roślin zbożowych;
- 2) roślin pastewnych, w tym:
 - a) bobowatych grubonasiennych,
 - b) bobowatych drobnonasiennych,
 - c) wiechlinowatych (traw),
 - d) innych gatunków roślin;
- 3) roślin oleistych i włóknistych;
- 4) buraka cukrowego i pastewnego;
- 5) roślin warzywnych.

2. Program szkolenia obejmuje zagadnienia z zakresu:

- 1) przepisów dotyczących nasiennictwa;
- 2) biologii roślin uprawnych i chwastów charakterystycznych dla danej grupy roślin;
- 3) sposobu dokumentowania przebiegu analiz oraz prowadzenia dokumentacji laboratoryjnej;
- 4) wykonywania oceny laboratoryjnej zgodnie z metodyką określoną przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA);
- 5) sposobu korzystania ze sprzętu i aparatury laboratoryjnej.

II. Część szczegółowa

A. Program szkolenia podstawowego dla analityków nasiennych

1. Zakres wykonywania badań laboratoryjnych materiału siewnego (czas trwania – 15 godzin) obejmuje:

- 1) wybrane zagadnienia z przepisów dotyczących nasiennictwa w zakresie oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
- 2) prowadzenie dokumentacji laboratoryjnej oraz wydawanie świadectw lub informacji po zakończeniu oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
- 3) wybrane zagadnienia z botaniki, w szczególności:
 - a) budowę nasion roślin uprawnych i chwastów,
 - b) charakterystyczne organizmy szkodliwe dla danej grupy roślin uprawnych,
 - c) budowę morfologiczną roślin jednoliściennych i dwuliściennych;
- 4) metody oceny laboratoryjnej materiału siewnego dla poszczególnych gatunków;

- 5) sposób postępowania ze sprzętem i aparaturą laboratoryjną, w szczególności prowadzenie zapisów przebiegu temperatur, kalibrację wag, rozdzielaczy;
 - 6) wykonanie analiz czystości i oceny zdolności kiełkowania oraz innych oznaczeń zgodnie z wymaganiami szczegółowymi.
2. Zakres szkolenia praktycznego dotyczącego wykonywania badań laboratoryjnych materiału siewnego:
- 1) roślin zbożowych obejmuje:
 - a) rozróżnianie gatunków zbóż, definicje nasion czystych (czas trwania – nie mniej niż 1,5 godziny),
 - b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej oraz zasady ważenia próby (czas trwania – nie mniej niż 0,5 godziny),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania – nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - dodatkowe badania wykonywane na nasionach czystych (wielokrotne jednostki nasienne, masa 1000 nasion),
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków, w tym identyfikację owsa głuchego i fatuoidów homo- i heterozygotycznych (czas trwania – nie mniej niż 4 godziny),
 - e) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania – nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikację siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - f) oznaczanie wilgotności (czas trwania – nie mniej niż 2 godziny), w tym:
 - naważanie,
 - śrutowanie,
 - ważenie,
 - obliczanie,
 - g) zestawienie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania – nie mniej niż 0,5 godziny);

- 2) roślin pastewnych – bobowatych grubonasiennych obejmuje:
- a) rozróżnianie gatunków roślin, definicje nasion czystych (czas trwania – nie mniej niż 1,5 godziny),
 - b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej i zasady ważenia próby (czas trwania – nie mniej niż 0,5 godziny),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania – nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania – nie mniej niż 4 godziny),
 - e) oznaczanie zawartości nasion gorzkich w łubinach (czas trwania – nie mniej niż 1 godzina),
 - f) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania – nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikację siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - g) zestawienie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania – nie mniej niż 1 godzina);
- 3) roślin pastewnych – bobowatych drobnonasiennych obejmuje:
- a) rozróżnianie gatunków roślin, definicje nasion czystych (czas trwania – nie mniej niż 3 godziny),
 - b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej oraz zasady ważenia próby (czas trwania – nie mniej niż 0,5 godziny),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania – nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania – nie mniej niż 7 godzin),

- e) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania – nie mniej niż 7 godzin), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikację siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - f) zestawienie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania – nie mniej niż 0,5 godziny);
- 4) roślin pastewnych – wiechlinowatych (traw) obejmuje:
- a) rozróżnianie gatunków roślin, definicje nasion czystych (czas trwania – nie mniej niż 7 godzin),
 - b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej oraz zasady ważenia próby (czas trwania – nie mniej niż 0,5 godziny),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania – nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
 - d) kalibrację i stosowanie dmuchawy (czas trwania – nie mniej niż 4 godziny),
 - e) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania – nie mniej niż 4 godziny),
 - f) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania – nie mniej niż 7 godzin), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikację siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - g) zestawienie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania – nie mniej niż 0,5 godziny);
- 5) roślin pastewnych – innych gatunków obejmuje:
- a) rozróżnianie gatunków roślin, definicje nasion czystych (czas trwania – nie mniej niż 3 godziny),

- b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej oraz zasady ważenia próby (czas trwania – nie mniej niż 0,5 godziny),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania – nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania – nie mniej niż 7 godzin),
 - e) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania – nie mniej niż 7 godzin), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikację siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - f) zestawienie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania – nie mniej niż 0,5 godziny);
- 6) buraka cukrowego i pastewnego obejmuje:
- a) definicje nasion czystych dla nasion i nasion otoczkowanych (czas trwania – nie mniej niż 1,5 godziny),
 - b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej i zasady ważenia próby (czas trwania – nie mniej niż 0,5 godziny),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania – nie mniej niż 3 godziny), w tym:
 - podział na frakcje – nasiona i otoczki,
 - rodzaje zanieczyszczeń organicznych,
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi (czas trwania – nie mniej niż 1 godzina),
 - e) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania – nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - odliczanie nasion,
 - płukanie i suszenie nasion,
 - wysiew nasion,

- klasyfikację siewek,
 - wykonanie obliczenia,
- f) oznaczanie wilgotności (czas trwania – nie mniej niż 1 godzina), w tym:
- naważanie,
 - ważenie,
 - wykonywanie obliczania,
- g) zestawienie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania – nie mniej niż 0,5 godziny);
- 7) roślin oleistych i włóknistych obejmuje:
- a) rozróżnianie gatunków, definicje nasion czystych (czas trwania – nie mniej niż 2 godziny),
- b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej oraz zasady ważenia próby (czas trwania – nie mniej niż 0,5 godziny),
- c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania – nie mniej niż 3,5 godziny), w tym:
- podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
- d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania – nie mniej niż 4 godziny),
- e) oznaczanie zdrowotności nasion (czas trwania – nie mniej niż 2 godziny),
- f) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania – nie mniej niż 6 godzin), w tym:
- podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikację siewek,
 - wykonanie obliczenia,
- g) zestawienie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania – nie mniej niż 0,5 godziny);
- 8) roślin warzywnych obejmuje:
- a) rozróżnianie gatunków, definicje nasion czystych (czas trwania – nie mniej niż 3 godziny),
- b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej i zasady ważenia próby (czas trwania – nie mniej niż 0,5 godziny),

- c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania – nie mniej niż 3,5 godziny), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
- d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania – nie mniej niż 1 godzina),
- e) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania – nie mniej niż 7 godzin), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikację siewek,
 - wykonanie obliczenia,
- f) zestawienie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania – nie mniej niż 0,5 godziny).

B. Program szkolenia podstawowego dla analityków nasiennych, którzy ubiegają się o akredytację w zakresie badań laboratoryjnych materiału siewnego innej grupy roślin

1. Zakres szkolenia w zakresie badań laboratoryjnych materiału siewnego:
 - 1) wybrane zagadnienia z przepisów dotyczących nasiennictwa w zakresie oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
 - 2) prowadzenie dokumentacji laboratoryjnej oraz wydawanie świadectw lub informacji po zakończeniu oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
 - 3) metody oceny laboratoryjnej materiału siewnego dla poszczególnych gatunków.
2. Czas trwania szkolenia, o którym mowa w ust. 1, wynosi nie mniej niż 8 godzin.
3. Zakres szkolenia praktycznego w zakresie oceny laboratoryjnej materiału siewnego obejmuje wymagania określone w lit. A ust. 2 dla wybranej grupy roślin.

C. Program szkolenia doskonalącego dla analityków nasiennych

1. Zakres szkolenia w zakresie badań laboratoryjnych materiału siewnego:
 - 1) wybrane zagadnienia z przepisów dotyczących nasiennictwa w zakresie oceny laboratoryjnej materiału siewnego oraz omówienie nieprawidłowości stwierdzonych w poprzednim sezonie oceny;
 - 2) prowadzenie dokumentacji laboratoryjnej oraz wydawanie świadectw lub informacji po zakończeniu oceny laboratoryjnej materiału siewnego;

- 3) metody oceny laboratoryjnej materiału siewnego dla poszczególnych gatunków;
 - 4) wykonanie oznaczenia co najmniej jednego parametru jakościowego określonego w wymaganiach szczegółowych w zakresie jakości materiału siewnego.
2. Czas trwania szkolenia, o którym mowa w ust. 1, wynosi nie więcej niż 6 godzin.

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE OCENY CECH ZEWNĘTRZNYCH
SADZENIAKÓW ZIEMNIAKA

Tabela 1

Program szkolenia podstawowego w zakresie oceny cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka

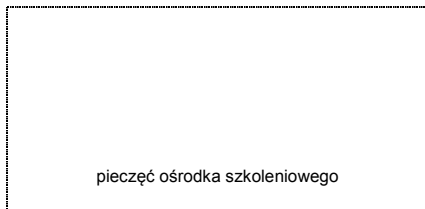
Lp.	Zagadnienia	Czas trwania szkolenia (godz.)	Uwagi
1	Zasady produkcji nasiennej ziemniaka – lokalizacja, zmianowanie, agrotechnika i przechowywanie sadzeniaków	2	wykład
2	Charakterystyka odmian ziemniaka z uwzględnieniem cech zewnętrznych bulw	1	wykład
3	Choroby ziemniaka, w tym objawy na bulwach, ich szkodliwość i rozpoznawanie oraz objawy wad fizjologicznych i uszkodzeń mechanicznych na bulwach	2	wykład
4	Szkodniki glebowe, w tym objawy na bulwach, ich szkodliwość i rozpoznawanie oraz wpływ na jakość sadzeniaków	2	wykład
5	Przepisy dotyczące nasiennictwa, wymagania w zakresie wytwarzania i jakości sadzeniaków ziemniaka, metodyka oceny cech zewnętrznych, wymagana dokumentacja	2	wykład
6	Wykonanie oceny cech zewnętrznych dwóch partii sadzeniaków ziemniaka	4	szkolenie praktyczne
Razem czas trwania szkolenia		13	

Tabela 2

Program szkolenia doskonalącego w zakresie oceny cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka

Lp.	Zagadnienia	Czas trwania szkolenia (godz.)	Uwagi
1	Ocena jakości pracy kwalifikatorów w poprzednim sezonie przy wykonywaniu oceny cech zewnętrznych (omówienie uwag)	1,5	seminarium
2	Przepisy dotyczące nasiennictwa, wymagania w zakresie wytwarzania i jakości sadzeniaków ziemniaka, metodyka oceny cech zewnętrznych, wymagana dokumentacja	0,5	wykład
3	Choroby i szkodniki ziemniaka, w tym objawy na bulwach, ich szkodliwość i rozpoznawanie oraz objawy wad fizjologicznych i mechanicznych na bulwach	1	wykład
4	Charakterystyka odmian ziemniaka z uwzględnieniem cech zewnętrznych bulw	1	wykład
5	Przeprowadzenie oceny cech zewnętrznych partii sadzeniaków ziemniaka	2	szkolenie praktyczne
Razem czas trwania szkolenia		6	

WZÓR

ZAŚWIADCZENIE

Na podstawie art. 75 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 633, z późn. zm.) zaświadcza się, że

Pan(i)

urodzony(-na) dnia zamieszkały(-ła)

w dniach odbył(a) szkolenie zorganizowane przez

i zdał(a) egzamin z wynikiem pozytywnym z zakresu

Kierownik ośrodka szkoleniowego

Wojewódzki inspektor
ochrony roślin
i nasiennictwa

....., dnia

PIORIN